

ТОП-ТЕМИ: [злочини](#) [Володимир Зеленський](#)

Статті > Освіта голови НБУ як фактор ризику: академічна історія Андрія Пишиного

Освіта голови НБУ як фактор ризику: академічна історія Андрія Пишиного

Автор: **Тетяна Стежар**, для «Фраза»
27.12.25 09:54 1133

[на Фразі Україна](#)

Перевірки дипломів у країнах ЄС дедалі частіше стають підставою для ретривних відставок. Тоді як для України дискусія навколо освіти голови НБУ виходить за межі кадрового питання і може безпосередньо вплинути на відносини з міжнародними фінансовими партнерами.

У міжнародній практиці питання достовірності освіти та академічних ступенів публічних посадовців давно вишло за межі репутаційної етики і розглядається як складова стандартів good governance, які є базовою вимогою для співпраці з МВФ, Світовим банком та іншими міжнародними донорами.

У 2025 році Іспанія стала показовим прикладом такого підходу: **низька політична вартість посади** або були змушені публічно переглянути свої повноваження після встановлення невідповідностей у задекларованій освіті — навіть без обвинувальних вироків суду.

Зокрема, віцепосадовця Народної партії (РП) Неліня Нуньєс подала у відставку після того, як визнала, що не завершила навчання та не отримала академічних ступенів, зазначених у її офіційній біографії. У Валенсії урядовий комісар Хосе Марія Анхель Баталья залишив посаду під тиском перевірок щодо достовірності його дипломів. В обох випадках визначальними стало не кримінальне переслідування, а втрата інституційної довіри, що в країнах ЄС автоматично ставить під сумнів легітимність рішень, ухвалених посадовцями.

Для України цей контекст має принципове значення. Національний банк є ключовим контрагентом міжнародних фінансових інституцій, а незалежність і персональна легітимність його керівництва прямо фігурують у меморандумах про співпрацю та умовах надання макрофінансової допомоги. Будь-яка правова невизначеність щодо відповідності голови НБУ кваліфікаційним вимогам **Закону України «Про Національний банк України»** створює ризик підірвати довіру до регулятора як інституції, незалежно від макроекономічних показників чи поточної монетарної політики.

В цьому контексті давня дискусія, яка точиться навколо історії з банківською освітою та науковим ступенем голови НБУ Андрія Пишиного, є певним ризиком для України. У разі, якщо буде встановлено факт подання недостовірної або неповної інформації під час призначення, це може бути використано як підстава для кадрових рішень, так і як аргумент у міжнародних переговорах або правових спорах, де сторонам достатньо поставити під сумнів легітимність посадовця, щоб поставити під сумнів і легітимність ухвалених ним рішень.

Диплом як привід для кримінальних проваджень

Згідно з **офіційною біографією**, Андрій Пишиний має юридичну освіту — у 1996 році він закінчив Чернівецький державний університет імені Юрія Федьковича за спеціальністю «правознавство», після чого працював викладачем та асистентом кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права.

Після стрімкого кар'єрного зростання та призначення у 2003–2004 роках на керівні посади в «Ощадбанку» виникла необхідність отримання профільної банківської освіти. В офіційних джерелах зазначається, що у 2005 році Пишиний закінчив Українську академію банківської справи НБУ (УАБС) за спеціальністю «банківська справа» заочною формою навчання.

Водночас у матеріалах слідства, які розглядалися судами, фігурує інформація про те, що підставою для вступу одразу на 4-й курс УАБС стала довідка про навчання в Сумській філії приватного «Університету сучасних знань», яка нібито підтверджувала попередню освіту.

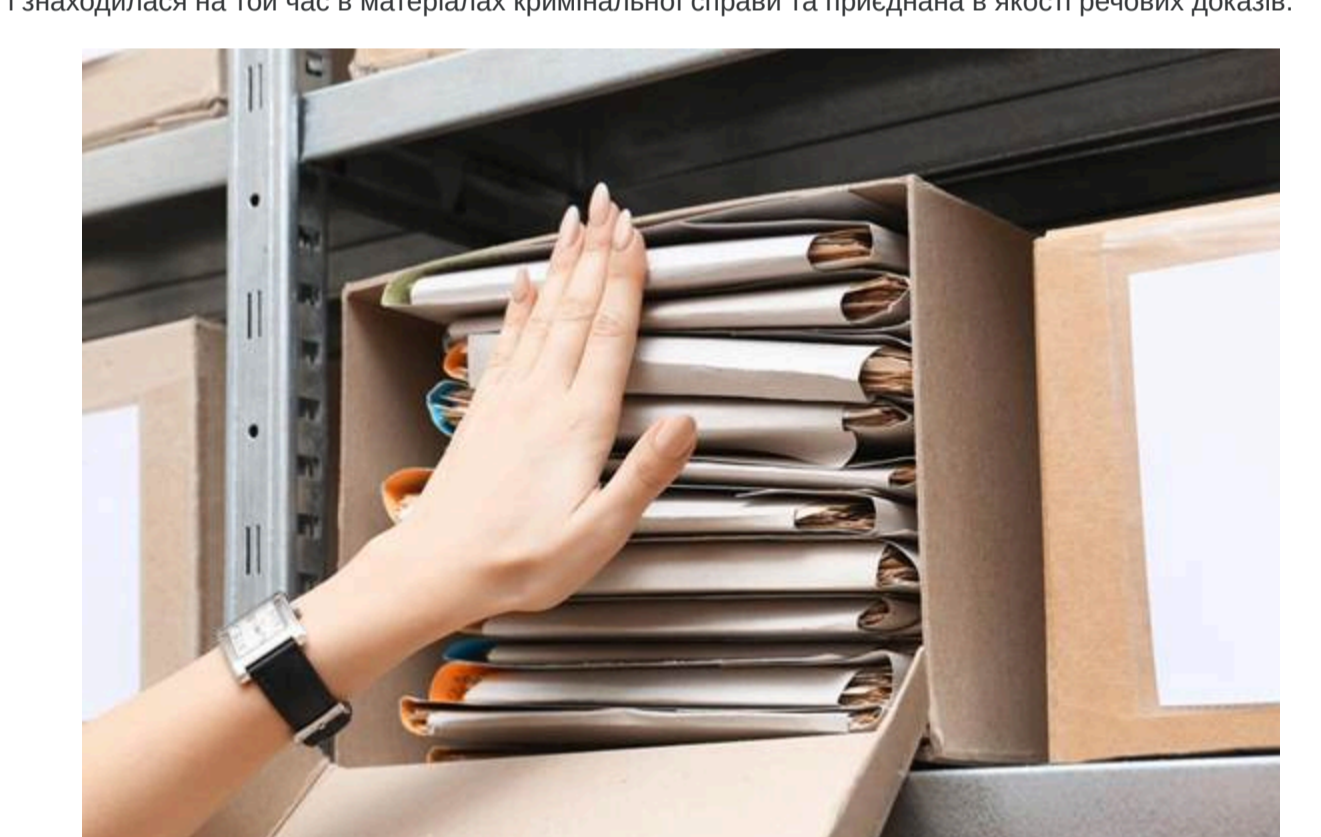
Так, за рік до цього — у 2004 році Андрій Пишиний через ректора Сумської філії «Університету сучасних знань» Володимира Василенка отримав довідку, що підтверджує його навчання у цьому ВНЗ. Щодо Володимира Василенка та ще восьми осіб (серед них — сам Андрій Пишиний), які отримали дипломи на підставі виданих їм довідок, у жовтні 2006 року прокуратурою міста Суми було порушено кримінальну справу № 06780096 за скоєння злочину передбаченого ст. 364 (зловживання владою або службовим становищем) ч.2 та ст. 366 (службове підроблення) ч.2 Кримінального кодексу України. Проте, 21 травня 2007 року рішенням Зарічного районного суду міста Суми у кримінальній справі № 1-252/07 було пред'явлено обвинувальний вирок лише Володимир Василенку, а стосовно Андрія Пишиного та інших осіб 25 квітня 2007 року слідчим Василем Матіщенцем було винесено постанову про відмову у притягненні їх до кримінальної відповідальності.

Надалі слідство ще раз поверталось до цього питання. Зокрема, у серпні 2013 року Ковпалівський райсуд **ухвалив рішення** надати доступ слідчому Управління МВС України в Сумській області до документів особової справи Андрія Пишиного, яка знаходилася в матеріалах вищезгаданої кримінальної справи № 06780096 за обвинуваченням у вчиненні злочинів, передбачених ч. 1 ст. 366 КК України та на той час вже знаходилася в архіві Зарічного райсуду міста Суми. Тоді в провадженні слідства перебували матеріали кримінального провадження, винесеного до Сидирівського кримінальних проваджень за № 1201211006000459 від 1 грудня 2012 року за ознаками злочину, передбаченого ч. 4 ст. 358 КК України (використання завідомо підробленого документа), які надійшли на адресу Сумського МВ УМВС України в Сумській області з прокуратури Печерського району м. Києва за фактом надання Андрієм Пишиним підроблених документів.

За версією слідчого, досудовим слідством було встановлено, що Андрій Пишиний, завідомо знаючи про підроблення документів на його користь директором Сумської філії «Університету сучасних знань» Володимиром Василенком, незаконно використав їх, надавши у 2004 році до Української академії банківської справи НБУ. Вони і стали підставою для зарахування його на 4 курс заочного відділення вказаного вузу та надали йому право ліквідувати академічну різницю без проходження попереднього терміну навчання.

Згідно з даними кримінального провадження, в особовій справі Андрія Пишиного, яка була сформована колишнім прокурором УАБС НБУ **Костянтином Малютиним** з допомогою директора філії «Університету сучасних знань» Володимиром Василенком для вступу до Академії банківської справи, знаходилися: витяг з наказу «Університету сучасних знань» № 53-чч від 01.09.2001 р. про зарахування Андрія Пишиного з 31.08.2002 р. одразу на 3-й курс економічного факультету заочної форми навчання; протокол результатів індивідуальної співбесіди з Пишиним від 26.07.2002 р.; його навчальна картка студента та академічна довідка студента, витяг з наказу № 361-ос від 12.07.2004 р. про переведення Андрія Пишиного до УАБС НБУ, залікова книжка; витяг з наказу № 235-с від 10.06.2005 р. про присвоєння кваліфікації Андрію Пишиному та ряд інших документів.

Також було встановлено, що після закінчення навчання Андрій Пишиний отримав диплом установлено зразка згідно наказу № 235-с від 10.06.2005 р. При ознайомленні з матеріалами кримінальної справи № 06780096 за обвинуваченням Володимира Василенка та **Костянтина Малютіна** у вчиненні злочинів, передбачених ч. 1 ст. 366 КК України, яка знаходиться в архіві Зарі 1140 «ного районного суду міста Суми, слідчим було встановлено, що особова справа Андрія Пишиного в якій знаходилися вищезгадані документи, була вилучена в УАБС НБУ постановою слідчого прокуратури Василя Матішненца і знаходилася на той час в матеріалах кримінальної справи та приєднана в якості речових доказів.

Особова справа Андрія Пишиного була вилучена в УАБС НБУ постановою слідчого прокуратури

«Фантомна» філія «Університету сучасних знань»

Сумська філія «Університету сучасних знань», зазначена в документах, фактично не фігурує ані в **державних реєстрах суб'єктів освітньої діяльності**, ані в **офіційних переліках** структурних підрозділів цього вишу. У відкритих джерелах відсутні підтвердження її реєстрації за вказаною адресою, контактні дані або інформація про керівництво.

Практично можна знайти лише єдину згадку про неї: «Сумська філія Університету сучасних знань — це вищий навчальний заклад, який знаходиться у місті Суми, за адресою: вулиця Супруна, 13. Наш заклад забезпечує якість освіти у галузі інформаційних технологій, менеджменту та педагогіки. Ми прагнемо розвивати здібності кожного нашого студента та покласти їх до успішної кар'єри в майбутньому...». Проте за вказаною адресою такий ВНЗ не зареєстрований, жодної контактної інформації, прізвища керівництва, телефону чи адреси електронної пошти у повідомленні немає.

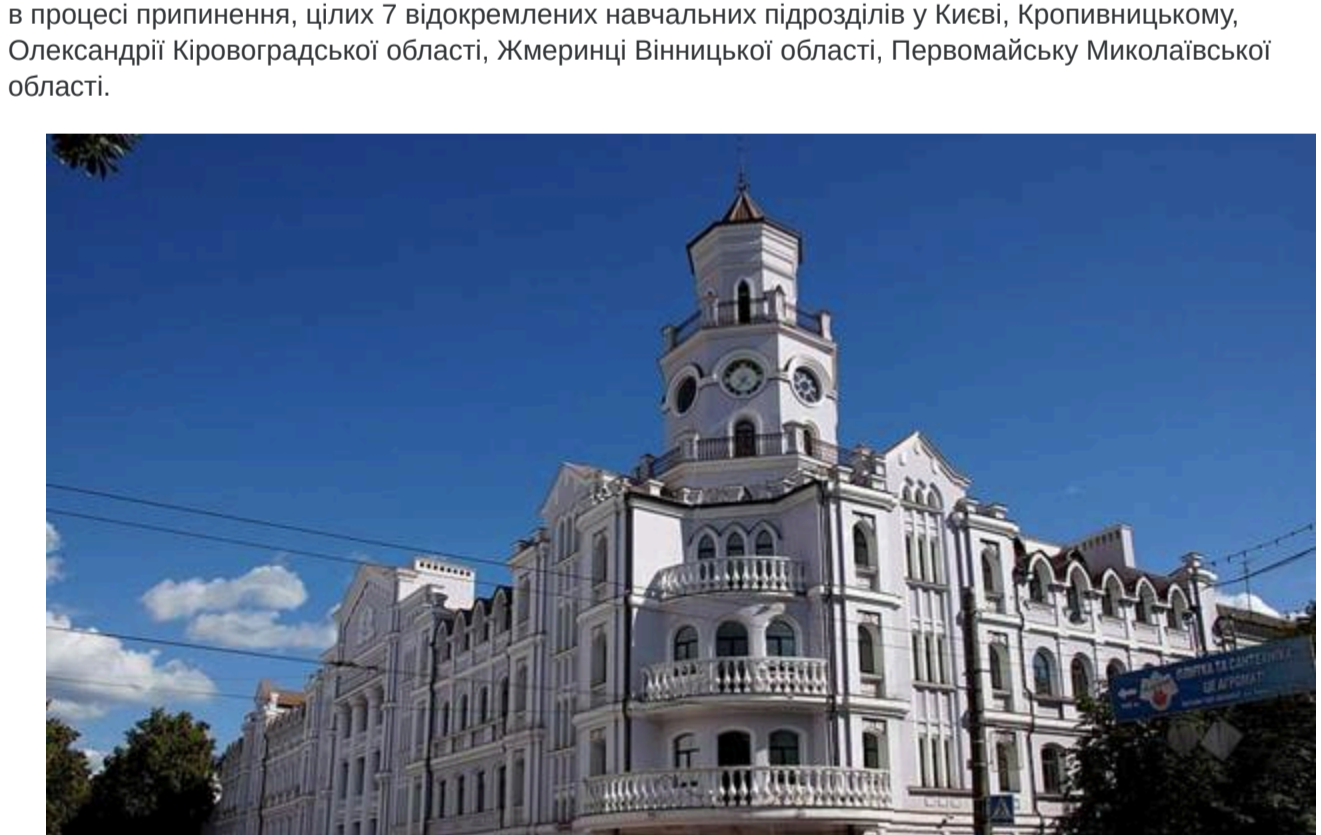
Так само як немає згадки про цю Сумську філію навіть в рейтингах вступу на бюджет з близько 400 ВНЗО за різні роки, де присутні інші регіональні філії цього університету. На сайті Сумської міської ради навіть за часів існування Української академії банківської справи вона також не фігурувала.

При цьому сам «Університет сучасних знань», у філії якого начебто навчався Андрій Пишиний, теж є дуже сумнівним начальним закладом з точки зору якості освіти, яку він надає.

Підприємство «Університет сучасних знань» зареєстроване 30.01.2002 за юридичною адресою: Україна, місто Київ, вул. Велика Васильківська буд. 57/3В. Розмір статутного капіталу складає 7 012 669,20 грн.

Дуже примітно, що на сайті університету серед відокремлених навчальних підрозділів Сумський не значиться. Натомість є лише Кропивницький інститут Приватного вищого навчального закладу «Університет сучасних знань», а згідно державного реєстру раніше **існували** Білоцерківська філія, Вінницька, Донецька, Житомирська, Жмеринська, Запорізька, Ковельська, Кременчуцька, Луцька та навіть Первомайська філія. Але Сумської філії не було.

До того ж «Університет сучасних знань» постійно перебував у списку ВНЗ з низькою якістю освіти та організації навчального процесу, які знаходяться під загрозю закриття та потрапляють у **перелік Державної служби якості освіти** вишів за ступенем ризику за багатьма критеріями оцінки. **Державний Реєстр суб'єктів освітньої діяльності** також не містить жодних згадок про існування коли-небудь Сумської філії університету сучасних знань, проте згадує серед таких, діяльність яких припинено або в процесі припинення, цілих 7 відокремлених навчальних підрозділів у Києві, Кропивницькому, Олександрії, Кіровоградській області, Жмеринці, Вінницькій області, Первомайську, Миколаївській області.

УАБС у місті Суми, де офіційно отримував вищу освіту Андрій Пишиний, була розформована, реорганізована та приєднана до Сумського державного університету

Більш 1002 того, Державний вищий навчальний заклад «Українська академія банківської справи Національного банку України» (УАБС) у місті Суми (до 2015 року підпорядковувалася НБУ), де офіційно отримував вищу освіту Андрій Пишиний, за даними **Реєстру**, є таким, що будучи заснованим Міністерством освіти і науки України у 1996 році, був розформований, реорганізований та приєднаний у 2016 році до Сумського державного університету.

Академічний ступінь і питання до дисертації

Зрештою, закінчивши у такий спосіб подібні навчальні заклади за спеціальністю «банківська справа», Андрій Пишиний протягом трьох років, працюючи головою правління АТ «Ощадбанк», залучив до себе матеріали та бере участь у семінарах, форумах, конференціях — у тому числі закордонних, серед них і на території Росії: лише 8 наукових статей і автореферат і вже 22 травня 2008 року захищає кандидатську дисертацію за спеціальністю 12.00.07 — адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право на тему: «Правовий статус державних банків в Україні» на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.867.01 в Інституті законодавства Верховної Ради України. Виділяє дуже «правдоподібно».

З огляду на дуже короткі строки проходження складної та багатопетліної процедури захисту дисертації, ретельної уваги, аналізу та оцінки вимагали б усі її стадії, починаючи з часу публікації останньої статті здобувача у фаховому журналі в січні 2008 року до квітня 2008 року, коли автореферат був розісланий.

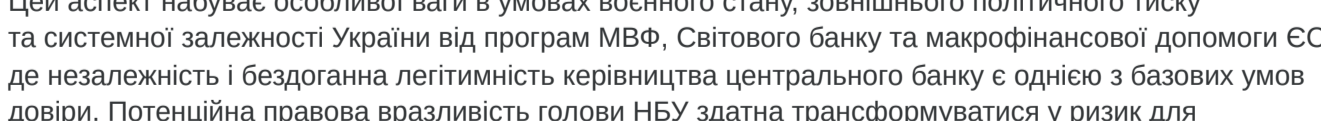
Системний вимір проблеми

Обставини отримання профільної освіти та наукового ступеня головою Національного банку України Андрієм Пишиним у разі його/її правової оцінки можуть мати наслідки, що виходять далеко за межі персонального кадрового питання. Встановлення факту подання недостовірних або неповних відомостей при призначенні на посаду відповідно до Закону України «Про Національний банк України» є самостійною підставою для звільнення голови НБУ, а також створює юридичні підстави для сумнівів у легітимності рішень, ухвалених таким посадовцем.

Закон України «Про Національний банк України» прямо вимагає, щоб голова НБУ мав профільну вищу освіту або науковий ступінь у галузі економіки чи фінансів. У цьому контексті юридична кандидатська дисертація та обставини отримання банківської освіти стають не лише біографічним питанням, а й фактором інституційної довіри.

У правовій площині йдеться не лише про можливе припинення повноважень, а й про ризик опору встановити регуляторних актів, кадрових рішень та підписаних документів, якщо сторонами в судових або міжнародних провадженнях буде доведено, що керівник регулятора не відповідав обов'язковим кваліфікаційним вимогам на момент їх ухвалення. У такому разі ці обставини можуть бути використані як аргумент у національних судах, арбітражах або під час міжнародних переговорів.

Цей аспект набуває особливої ваги в умовах воєнного стану, зовнішнього політичного тиску та системної залежності України від програм МВФ, Світового банку та макрофінансової допомоги ЄС, де незалежність і бездоганна легітимність керівництва центрального банку є однією з базових умов довіри. Потенційна правова вразливість голови НБУ здатна трансформуватися у ризик для стабільності фінансової системи, переноси ризиків політичній державі та виконання міжнародних зобов'язань, незалежно від фактичних макроекономічних показників.

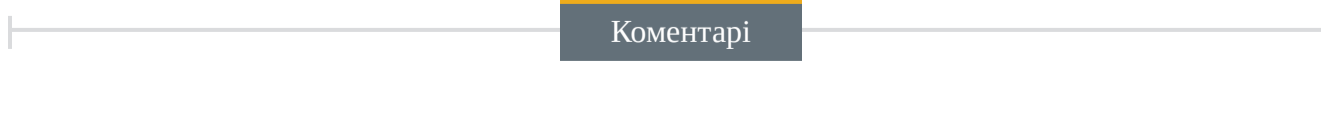

Читайте Фразу в Google News (натиснути) Підписатися

Підпишіться на канали Фрази в YouTube, Twitter, Instagram, Facebook

Теги:

Коментарі

Статті **Дайджест**

09.06.26 16:04
ЧС з футболу 2026: головне про історичний Мундаль
Автор: **Александр Панько**

10.06.26 10:58
У 2025 році зафіксовано рекордну кількість конфліктів у світі
Автор: **BBC**

Теги: Про сайт, реклама, Політика конфіденційності, fraza.ua@gmail.com

© 2026 рік «Фраза» — міжнародне онлайн-видання про світову політику, економіку, суспільство, технології та актуальні події. Всі права захищені.

Певі анонсований матеріал може мати ознаки розповсюдження правознавчої діяльності. Будь-яке використання матеріалів на сайті «Фраза» розташоване на умові третього абзацу.

Редакція «Фраза» може не погодити думку авторів публікацій, проте забезпечує свободу висловлення поглядів відповідно до загальноприйнятих принципів свободи слова та журналістських стандартів.

Вибір редакції

За нав'язливе переслідування людини загрожує штраф та позбавлення волі, - законопроект ВРУ

Всі новини | Головне | Популярне

13.06.26 11:52
Кардіохірурга Іллію Ємця підозрюють у сексуальному тиску на співробітниць лікарні

13.06.26 17:11
Директор МВФ попередила про небезпеку ітчного інтелекту

12.06.26 17:08
Трамп приписав собі одноосібну перемогу над Іраном

12.06.26 16:50
Норвегія допоможе Україні з ремонтом саркофагу ЧАЕС

12.06.26 16:35
Російські удари по портах Одеської області загрожує обвалом експорту України, — Reuters

12.06.26 15:47
Зеленський звернувся до українців із тривожною заявою

12.06.26 15:36
Зеленський розповів, скільки платитимуть в українській армії

12.06.26 15:32
Нове покоління українських дронів змінило хід війни, — Voostberg

12.06.26 15:03
Найближчими вихідними дістатися з Києва на Закарпаття буде простіше

12.06.26 14:42
Цни на нафту впали нижче за психологічну позначку

Фото та Відео

Кардіохірурга Іллію Ємця підозрюють у сексуальному тиску на співробітниць лікарні

Новини блогосфери

09.06.26 18:33
Путін втратив адекватність

03.05.26 14:11
Чому Україна перетворюється на Нікарагуа

30.04.26 16:52
Доктринальний тулик: чому правильна зброя не змінює результат?

05.04.26 11:29
«Ухилиянт» — не причина, а симптом

Опитування

Що ви чекаєте від 2026 року?

- Закінчення війни в Україні
- Глобальний фінансову кризу
- Розвал Європи
- Кінець світу
- Нову пандемію

ГОЛОСУВАТИ

переглянути результати